

נא

סיאנסים ספיריטואליסטיים

הנני מאשר קבלת מכתבך מניסן דנא, בשאלתך אם מותר לעסוק בסיאנסים-ספיריטואליסטיים. וכבר ציינת שראית מה שפסקתי ב"עשה לך רב" (חלק חמישי עמוד שע"א) שיש בזה איסור משום "ודורש אל מתים". ואעפ"כ הוספת לשאול, משום שנוכחת באחד הסיאנסים האלה וראית שהכל אמת לאמתה, והדבר השפיע על הנוכחים שם להתחזק באמונת השארות-הנפש ולחזור בתשובה ושאלת "אם מותר לקיים סיאנס בתנאי כי הנוכחים במקום יתחזקו מאד ויחזרו בתשובה, וכן אם מותר להראות להם כיצד לערוך את הסיאנס בתנאי כי יתחזקו".

וכיון שהצגת עצמך כבן-ישיבה, אשאלך אנכי, כיצד יעלה על הדעת שיהיה מותר לעבור על איסור תורה כדי לחזור בתשובה, האין זה סותר מיניה וביה. ואם אמנם יכול הדבר להחזיר בתשובה לחזק האמונה, מדוע אסרתו תורה, ועוד דברים דומים כשואל אוב וידעוני שברור הוא שגם הם גורמים לחיזוק האמונה בהשארות-הנפש.

אבל האמת היא שאין בזה בלבד כדי להחזיר בתשובה, והלא כל העולם העתיק האמינו בהשארות-הנפש, וכולם עבדו עבודה-זרה וגם עם ישראל בתוכם. אמת שדורנו המעורטל מכל אמונה, והחמרנות היא כמעט כל בסיס עולמו, יכולה אמונת השארות-הנפש. לעורר למחשבה שיש המשכיות לעולמנו, ומכאן לאמונה במציאות אלקית והשגחה, אך עדיין רחוקה הדרך לאמונה ב"תורה מן השמים" (ועיין מ"ש בחלק החמישי של ספרי "עשה לך רב" עמוד ט"ו).

ולכן אין נראה לי כלל להתיר לעבור בודאי על איסור תורה.

מתוך הספק שאנשים יחזרו בתשובה. ולא ידעתי מה תנאי הוא זה שאתה מעמיד להם שיתחזקו מאד ויחזרו בתשובה. ואין ספק מוציא מידי ודאי איסור תורה. ובזמנינו יש דרכים כשרות לחיזוק אמונת השארות הנפש ע"י עיון בספרי מדע רפואיים המתארים "מות-קליני" של בני אדם ששבו לאיתנם והעידו על מציאות החיים שאחרי המות, ועיין מה שכתבתי ב"עשה לך רב" חלק שני על נושא זה באורך רב.

נב

מנהג תספורת בגיל שלש

הנני מאשר קבלת מכתבך ממוצש"ק פרשת קדושים תשמ"ו בשאלתך דלהלן: "אצלנו נהגו לספר את הקטנים הרבה פחות מגיל שלש שנים... שמענו שגידול שער שלש שנים... אם יש יסוד לדבר... ואם אפשר בכל זאת לספר אותו פחות מכך בגלל הצער הרב שיש לאמא ולתינוק עצמו..."

דבר זה איני יודע מקורו, אך ידוע שכך יש נוהגים לספר את הקטנים תספורת ראשונה בגיל שלש שנים. לעומת זאת בשער-הכונות (הוב"ד בכף החיים סימן תצ"ג ס"ק כ"ו) כתב, שהר"י יהונתן שאגיס העיד "שבשנה הראשונה קודם שהלכתי ללמוד אני אצלו עם מח"ל, שהוליך את בנו הקטן שם עם כל אנשי ביתו ושם גילחו ראשו כמנהג הידוע ועשה יום משתה ושמחה עכ"ל. וברור שהיתה זו תספורת ראשונה שעשה לבנו הקטן כמובן מאליו, ולא צויין שהיה בגיל שלש. (ושם הכונה למירון לקבר רשב"י זיע"א).

וכן כתב הרב שדי-חמד (באס"ד מערכת בית-הכנסת אות י') בדונו אם מותר להסתפר בביכנ"ס, בשם הרב שי"ג (סימן תקל"א ס"ק י"ב) שראה מעשה רב בירושת"ו שעשו תגלחת ראשונה לקטן בחול-המועד סוכות בתוך בית-כנסת בתופים ובמחולות וכו', ולא צויין